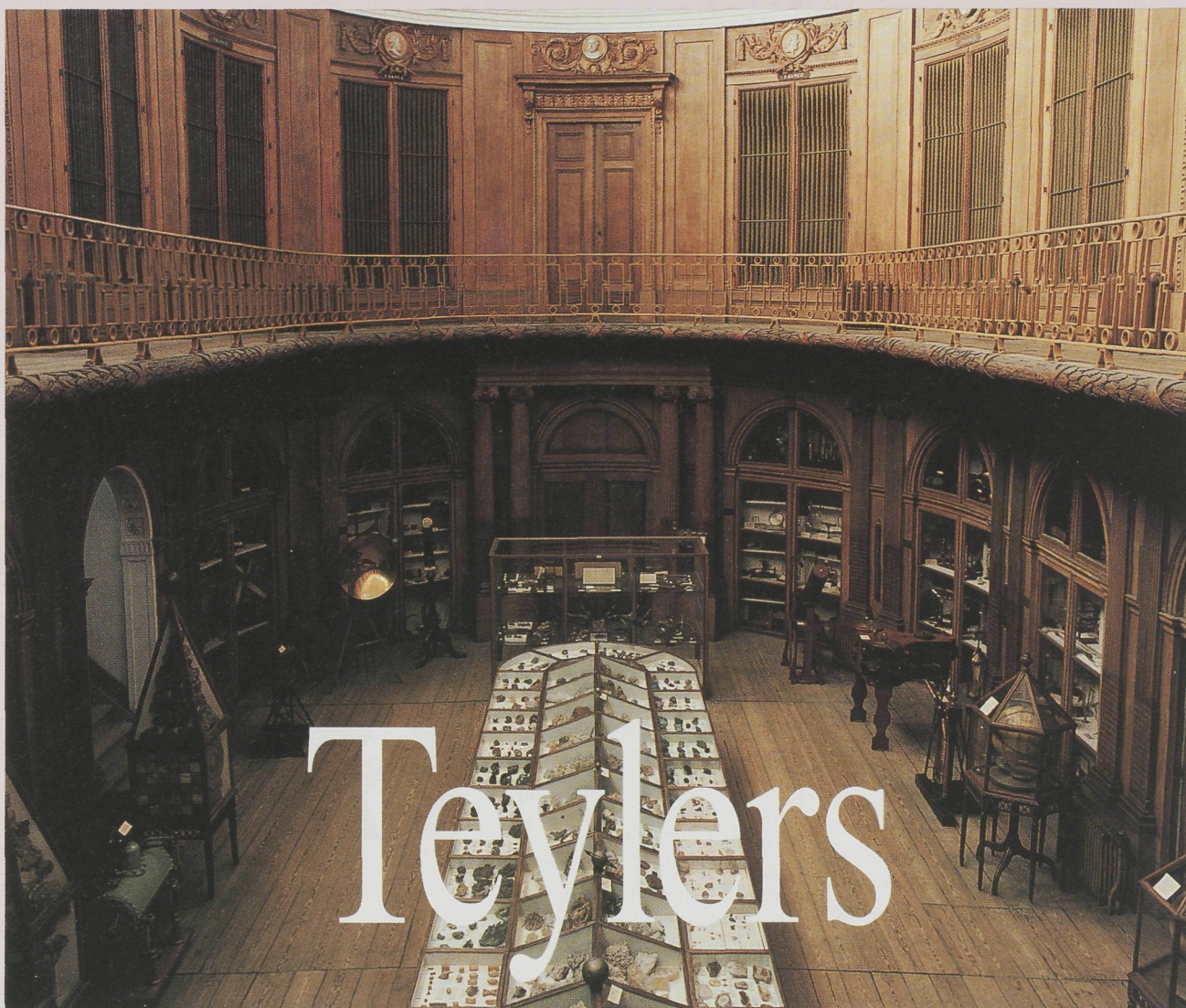

Teylers

JOHAN DE KONING

Ooit werden in Teylers Museum de jongste resultaten van wetenschappelijk vernuft gedemonstreerd.

Nu is de vooruitgang er gefixeerd.

”Wij willen niet een soort Evoluon worden.”

Haarlem heeft geen universiteit, maar wel het oudste museum van Nederland. In 1784 opende het zijn eerste zaal, om het publiek de resultaten van wetenschappelijke vooruitgang te demonstreren. Nu is het Teylismuseum eigenlijk een museum in het kwadraat geworden: het laat zien hoe een museum er vroeger uitzag.

De classicistische voorgevel aan het Spaarne is verrijkt met een bronzen beeldengroep: een engel houdt twee kransen boven de hoofden van een vrouw met een lei en een vrouw met een palet. Ze brengen het idee van de vereniging van kunst en weten-

schap tot uitdrukking, dat de doopsgezinde, kinderloze koopman Pieter Teyler van der Hulst voor ogen moet hebben gestaan, toen hij bij het opmaken van zijn testament zocht naar een zinvolle bestemming van zijn fortuin. Hij liet een godgeleerd genootschap oprichten en een tweede genootschap ter bevordering van kunsten en wetenschappen. Daarnaast was het zijn wens dat de wetenschap voor een breder publiek 'inzichtelijk' gemaakt zou worden. De uitvoerders van het testament meenden in zijn geest te handelen met het oprichten van een museum.

Nog steeds verenigt het museum kunst en wetenschap onder één dak. Het is niet alleen bekend vanwege de kabinetten met fossielen, gesteenten en natuurkundige instrumenten, maar ook vanwege de schilderijen- en prentencollecties.

In de hoek van het schilderijenkabinet hangt het schilderij dat conservator Wybrand Hendriks in 1810 maakte van de oudste zaal van het museum, de Ovale Zaal. Wie het vergelijkt met de zaal die hij zojuist in werkelijkheid heeft gezien, valt op hoe weinig het karakter ervan is aangetast. De grappige bolletjes op de as van de langwerpig middenvi-